

Контактна інформація

Адреса: вул.Соборна, 32
с.Новорайськ,
Бериславський р-н,
Херсонська обл., 4360

Тел.: (05546) 49-4-36,
тел./факс: (05546) 49-4-49

[E-mail:novoraysk_rada@ukr.net](mailto:novoraysk_rada@ukr.net)

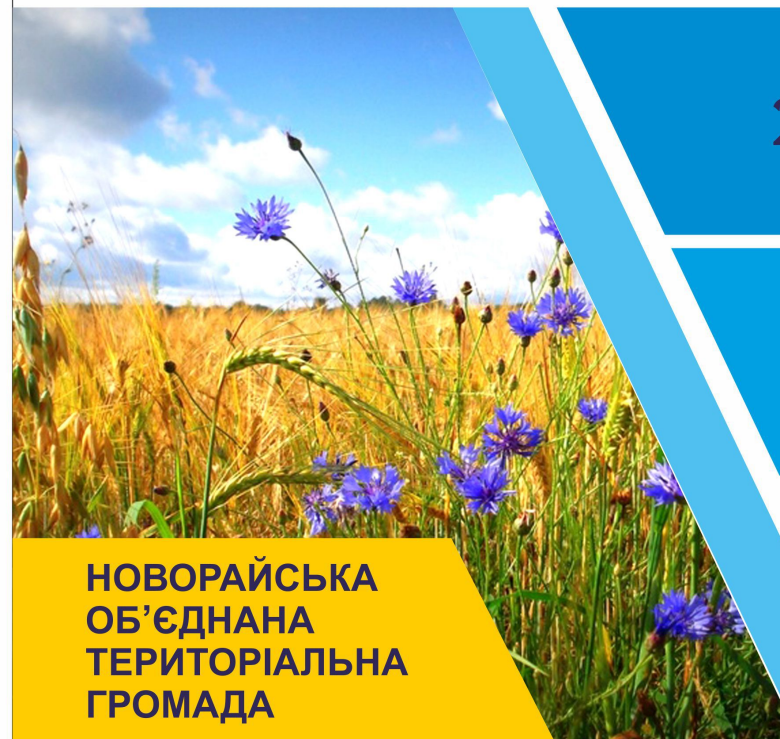
Відділ фінансів, планування та
інвестицій

ТИРАЖ 500 ПРИМІРНИКІВ

БЮДЖЕТ для громадян

2019

**НОВОРАЙСЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА**

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агенство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Шановні мешканці Новорайської об'єднаної територіальної громади!

Представляємо до вашого розгляду «Бюджет для громадян», який був створений простою доступною мовою.

Метою розробки проекту «Бюджет для громадян» є підвищення знань мешканців громади про бюджетні відносини. Ми намагалися зробити інформацію зрозумілою для кожного, пояснити звідки кошти потрапляють до бюджету, чому саме профінансовані роботи є пріоритетними, які видатки є обов'язковими і чому.

Ознайомившись з даною інформацією, ви дізнаєтесь про доходи бюджету, куди ідуть гроші платників податків, зрозумієте взаємозв'язок доходів та видатків бюджету Новорайської ОТГ.

Ми будемо раді розглянути ваші пропозиції та зауваження, які на ваш погляд, покращать ситуацію в нашій громаді.

З повагою,
Голова Новорайської ОТГ
Шокуров Олександр Анатолійович

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян, який ви тримаєте у руках, - це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб складну та технічну бюджетну інформацію зробити доступною вам і вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратимо.

Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неоподаткованих надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дит.садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соц.захисту, фіз.культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій - інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально - культурної сфери і житлово - комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки - плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб зрозуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім того, протягом виконання бюджету може виникнути необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Крім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

По завершенні року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Крім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язок вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбуватися не пізніше, ніж 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлений звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість віддати його.

БЮДЖЕТ

це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органи місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на 1 рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

ЛИПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ
В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:
- подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управлінні та відділі - звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- подавати пропозиції безпосередньо до фіналіду (контакти дивіться в кінці цього документу), сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місяць масового збору людей;
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

ТРАВЕНЬ - ЖОВТЕНЬ
В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:
- подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- подавати пропозиції безпосередньо до сільської ради (сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян);
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД - 25 ГРУДНЯ
В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.
Як долучитись:
- взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- допомогти фінансистам в створенні бюджету для громадян;
- сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян - розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ
В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організації, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.
Як долучитись:
- подати проект на конкурс «Бюджету участь». Брати участь у кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

СІЧЕНЬ - 15 БЕРЕЗНЯ
Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.
Як долучитись:
- взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Загальна кількість населення
5123 особи

Працевдатне населення
57%

Працевлаштоване населення
43%

Сільське господарство-
**317 сільгоспвиробників-
одноосібників**

Галузі діяльності підприємств:
- тваринництво;
- вирощування зернових та технічних культур;
- рослинництво;
- овочівництво;
- декоративне садівництво;
- вирощування фруктів

Земля сільсько-господарського призначення -
17 505,46 га

Школи
громади- **4**

Дитячі садки
громади- **3**

Фельдшерсько-акушерські пункти та амбулаторії - **4**

Стан доріг в громаді:

Протяжність доріг, що потребують капітального ремонту: **6 км**

Протяжність доріг, що потребують поточного ремонту (ямкового): **81 км**

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Одним з основних документів Новорайської об'єднаної територіальної громади є **Стратегія розвитку на 2019 - 2020рр.** Стратегія визначає цілі та пріоритети розвитку громади, завдання, проекти, спрямовані на структурні зміни в економіці та соціальній сфері, покрокового розв'язання наявних проблем. Пріоритетами розвитку громади є:

ПРІОРИТЕТ №1:

Конкуренентоспроможна економіка

ПРІОРИТЕТ №2:

Сучасна інфраструктура і захист навколишнього середовища

ПРІОРИТЕТ №3:

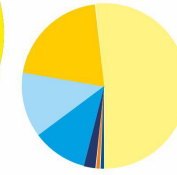
Соціальний капітал і публічні послуги

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Кошти в бюджет громади потрапляють з двох основних джерел - від держави (субвенції, дотації) та власний заробіток громади. Кошти від держави спрямовуються на забезпечення надання освітніх, медичних послуг, інших функцій держави. Трансферти, що становлять 52,8% доходів бюджету, займають найбільшу частку у складі доходів місцевого бюджету. Частину надходжень громада отримує з власних доходів, що становлять 47,2% доходів бюджету громади, які складаються з податкових та неподаткових надходжень.

ТРАНСФЕРТИ
18 784 тис.грн

ОСВІТНЯ СУБВЕНЦІЯ
10 804,4 тис.грн (57,5%)

МЕДИЧНА СУБВЕНЦІЯ
3 169 тис.грн (16,9%)

БАЗОВА ДОТАЦІЯ
2 004,4 тис.грн (10,7%)

ДОТАЦІЯ НА ЗДІЙСНЕННЯ
ВИДАТКІВ З УТРИМАННЯ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ТА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
2 022 тис.грн (10,8%)

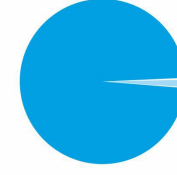
СУБВЕНЦІЯ ЗА РАХУНОК ЗАЛИШКУ
КОШТІВ ОСВІТНЬОЇ СУБВЕНЦІЇ, ЩО
УТВОРИЛАСЯ НА ПОЧАТКУ
БЮДЖЕТНОГО ПЕРІОДУ
568,8 тис.грн (3%)

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ
7,3 тис.грн (0,04%)

СУБВЕНЦІЯ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКІСНОЇ, СУЧАСНОЇ ТА
ДОСТУПНОЇ ЗАГ.СЕРЕДНЬОЇ
ОВІТИ «НОВА
УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»
172,9 тис.грн (0,9%)

СУБВЕНЦІЯ З МІСЦЕВОГО
БЮДЖЕТУ НА НАДАННЯ
ПІДТРИМКИ ОСОБАМ З
ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ
35,2 тис.грн (0,2%)

ВЛАСНІ ДОХОДИ
16 815,6 тис.грн

ПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ
16 449,1 тис.грн
(97,8%)

НЕПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ
366,5 тис.грн
(2,2%)

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

- ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ - **9 841,6 тис.грн (59,8%)**
- ЄДИНИЙ ПОДАТОК - **3 341,8 тис.грн (20,3%)**
- ПОДАТОК НА МАЙНО - **3 177,2 тис.грн (19,3%)**
- АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК - **75,5 тис.грн (0,5%)**
- ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК - **12 тис.грн (0,07%)**
- ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ - **1 тис.грн (0,006%)**

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

- ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ - **362 тис.грн (98,8%)**
- АДМІНІСТРАТИВНІ ЗБОРИ ТА ПЛАТЕЖІ, ДОХОДИ ВІД НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ - **4,5 тис.грн (1,2%)**

ОСНОВНІ ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТУ НОВОРАЙСЬКОЇ ОТГ (ЮРИДИЧНІ ОСОБИ)

- ТОВ «ЮТС-АГРОПРОДУКТ» (54,5%)
- Новорайська сільська рада (11,4%)
- ТОВ «Зоотехнологія» (4,2%)
- ДНЗ «Бериславський проф. аграрн. ліцей» (2,4%)
- ПП «ЮТС-Агропродукт Плюс» (2,2%)
- ПП «Агрофірма-Додола» (1,6%)
- ТОВ «Європа Транс-Агро» (1,4%)
- ТОВ «Югтранзит сервіс-Агропродукт» (1,4%)
- ФГ «Агро-Альянс» (0,6%)

ОСНОВНІ ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТУ НОВОРАЙСЬКОЇ ОТГ (ФІЗИЧНІ ОСОБИ)

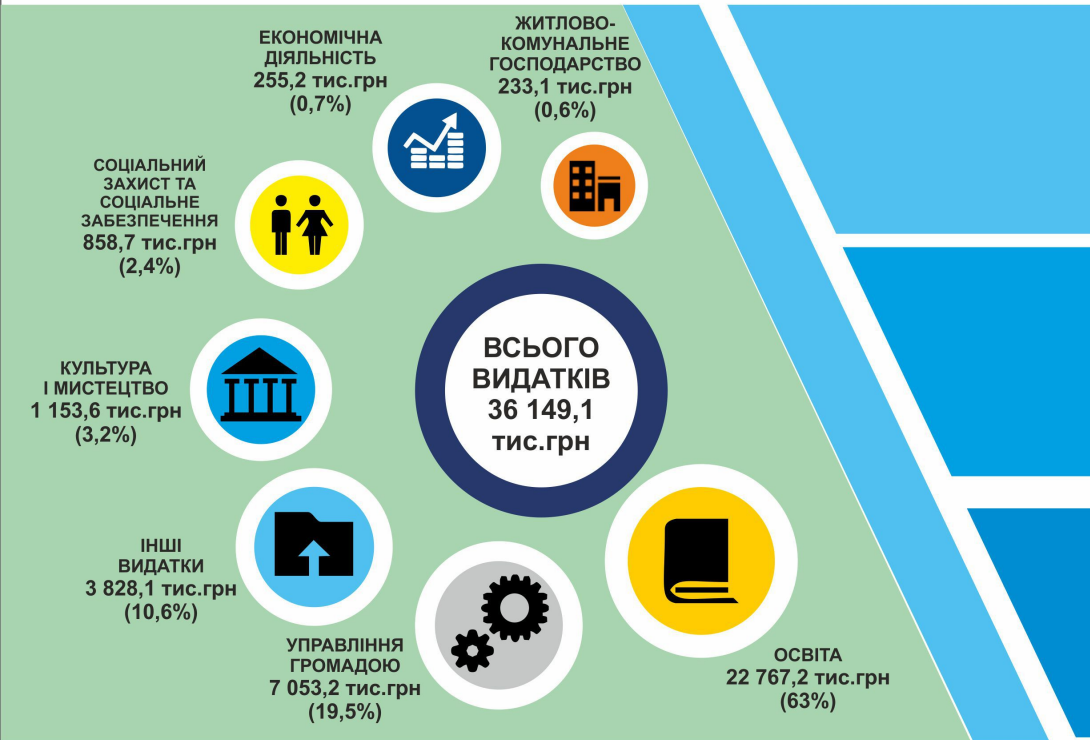
- ПП Заплава Сергій Петрович (3,2%)
- ПП Корчін Віктор Олександрович (2,8%)

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

Із сільського бюджету кошти йдуть на утримання закладів дошкільної та шкільної освіти, економічну діяльність, закладів культури, соціальний захист населення, підтримку житлово-комунального господарства, благоустрій та управління громадою.

Більше половини нашого бюджету витрачається на фінансування галузі освіти.

Найбільші видатки з бюджету по галузям	Всього, тис.грн	- оплата праці, тис.грн			- оплата енергоносіїв, тис.грн			- інші видатки, тис.грн		
		1	2	3	4	5	6	7	8	
Освіта	22 767,2	13 655,4	2 306,7	6 805,1						
Управління громадою	7 053,2	5 265	250,9	1 537,3						
Культура і мистецтво	1 153,6	790,8	34	328,8						

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

Із сільського бюджету кошти йдуть на утримання закладів дошкільної та шкільної освіти, закладів культури, соціальний захист населення, підтримку житлово-комунального господарства, благоустрій та управління громадою.

Більше половини коштів сільського бюджету (63%) складають видатки на заклади дошкільної та шкільної освіти.

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Загальноосвітній заклад	Новорайський заклад повної загальної середньої освіти	Червономаяцький заклад повної загальної середньої освіти	Костирська початкова школа	Монастирська початкова школа заклад дошкільн.освіти
К-сть учнів	234	163	27	16
Видатки на 1 учня, грн	31,9	39,8	75,4	54,2
Всього видатків на заклад, тис.грн	7 472,2	6 491,9	2 037,1	867,7

ДОШКІЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Загальноосвітній заклад	Новорайський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)	Червономаяцький заклад дошкільної освіти (ясла-садок)	Костирський заклад дошкільної освіти (ясла-садок)
К-сть вихованців	73	45	26
Видатки на 1 вихованця, грн	31,4	33,7	36,5
Всього видатків на заклад, тис.грн	2 291,5	1 517,4	947,8

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ	ТИС.ГРН	ВИДАТКИ НА ОСВІТУ	ТИС.ГРН
Заробітна плата	13 655,4	Оплата водопостачання та водовідведення	14,7
Нарахування на оплату праці	3 057,4	Оплата електроенергії	955,5
Обладнання та інвентар	978,2	Оплата інших енергоносіїв, інших комунальних послуг	1 336,5
Медикаменти	12	Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	5
Продукти харчування	1 464	Інші поточні видатки	5,4
Оплата послуг (крім комунальних)	472,6	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	615
Видатки на відрядження	45,5	Капітальний ремонт інших об'єктів	150

У 2019 році капітальні видатки бюджету розвитку будуть спрямовані на соціально-економічний розвиток громади, виконання інвестиційних проектів, будівництво, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства, розвиток дорожнього господарства, комп'ютеризацію та інформатизацію загальноосвітніх навчальних закладів.

Придбання спецтехніки та виробничого обладнання для комунального підприємства «Комунальник» дозволить надавати більш якісні послуги, що буде сприяти створення належних умов для життя мешканців громади, оптимізації надання комунальних послуг, покращення санітарного стану території громади.

ВИДАТКИ, ПРОФІНАНСОВАНІ ЗА РАХУНОК ДФРР

Розмір фінансування в 2019р., тис.грн

Проект 1 «Придбання спецтехніки та виробничого обладнання (екскаватор-навантажувач, трактор колісний МТЗ «БЕЛАРУС», відвал залізний для трактора МТЗ, причіп тракторний, причіп удвоєного, причіп асепанатор вакуумний одноосійний 3700 л, подрібнювач відходів деревини PL-160, косарка-кущоріз EM з гідроприводом, дизельний генератор Hyundai DNU 6500 L) для Комунального підприємства «Комунальник»

2,4

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

37,3 тис.грн

Придбання комп'ютерного обладнання для працівників апарату Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг»

Придбання комп'ютерного обладнання, телевізорів для шкіл

615 тис.грн

92 тис.грн

Термореіновація Червономаяцького закладу повної загальної середньої освіти

Капітальний ремонт (заміна вікон та дверей) із застосуванням енергозберігаючих технологій Новорайського закладу повної загальної середньої освіти

58 тис.грн

125,2 тис.грн

Розроблення генплану с.Новорайськ

Розроблення проекту на будівництво двох артезіанських свердловин с.Червоний Маяк

130 тис.грн

ВИДАТКИ НА КУЛЬТУРУ ТА МИСТЕЦТВО:

- будинок культури в с.Новорайськ - 445,4 тис.грн
- клуб в с.Червоний Маяк - 194,7 тис.грн
- клуб в с.Костирка - 179,8 тис.грн
- клуб в с.Монастирське - 72,5 тис.грн
- бібліотека в с. Новорайськ - 87,3 тис.грн
- бібліотека в с. Червоний Маяк - 61,8 тис.грн
- бібліотека в с. Монастирське - 46,9 тис.грн
- бібліотека в с. Костирка - 65,3 тис.грн

Подайте свої пропозиції до бюджету Новорайської ОТГ на 2020 рік!
Для цього опишіть існуючу проблему та запропонуйте шляхи її вирішення.
Заповнену форму подайте до сільської ради!

Голові Новорайської ОТГ
О.А.Шокурову

_____ (ПІБ)

_____ (адреса)

_____ (конт.тел.)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ 2020

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема _____

Ця проблема зачіпає інтереси _____

Вирішити цю проблему можна шляхом _____

Прошу Вас розглянути можливість включення до бюджету Новорайської сільської ради на 2020 рік витрати на _____

_____ (Підпис)

_____ (Дата)